

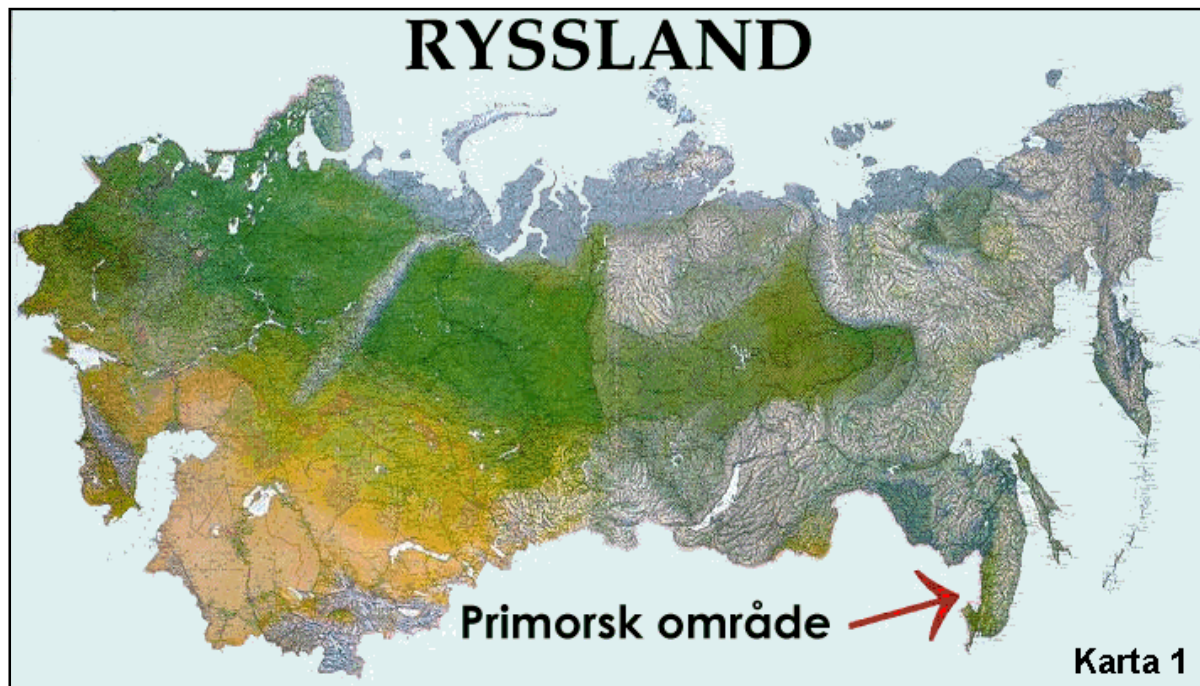
Särtryck ur BNB nr. 11 (oktober 2002)

Primorskbin

Den här artikeln är tänkt att rätta till de värsta nonsens i BT 7/8 2002 och fylla de luckor som finns när det gäller kunskap om ryska bin i allmänhet och om primorskbin i synnerhet. I Bitidningen har beskrivits primorskbin (vars avkommor man har importerat till Sverige) i tämligen positiva ordalag. I BT hänvisas flera gånger till en artikel i den ryska bitidningen - 2/2002. **Problemet är att saker man hänvisar till INTE STÅR i den ryska bitidningen.** Den artikeln handlar nämligen om nåt helt annat än primorskbinas eventuella varroa resistens. Varroa nämns i den ryska artikeln överhuvudtaget inte. Likaså att primorskbiet är till större del A.m. macedonica heller (en DNA test står bara för det den är – en DNA test; en enstaka DNA test kan inte greppa profilen i hela populationen). Eller att macedonica är den övervägande ras i Ukraina. Artikeln handlar om hur man hittade A. cerana i skogen i en stubbe och re-
dovisar för dess övervintring.

Artikel i BT är skriven på författarens välkända bedrägliga sätt. Man antyder först att den eventuella varroaresistansen kan bero på att biet kanske är en korsningsprodukt

mellan mellifera och cerana biet för att "det ryktas om det i Moskva" och sedan avfärdar man dessa rykten för att man vet att cerana och mellifera paras inte. Det är oanständigt att skriva så i SBR:s ansikte utåt eftersom man VERKLIGEN vet att dessa två slags bin kan inte få avkomma, men på det viset lämnar man hos mindre belästa biodlare (majoritet) ett slags tvivel och därmed försöker man påverka på det viset vissa läsare att eventuellt tro på primorskbinas tillskrivna egenskaper. Det är ett bedrägligt beteende.

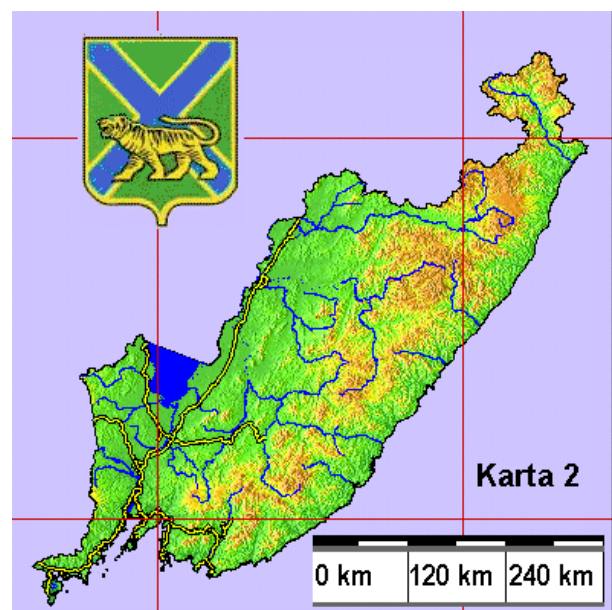
På Karta 1 ser man var på den ryska kartan man skall leta efter Primorsk område. Med hjälp av Karta 2 kan man bilda sig en uppfattning om storleken. Den mest (i väst) kända är hamnstaden Vladivostok.

Primorsk gränsar i söder och öster till japanska havet. I norr gränsar den till Chabarovsk område och i väst till Kina och Nordkorea. Till Primorsk tillhör ett stort antal öar. Landytan är 165,9 tusen kvadratkilometer d.v.s. drygt en tredjedel av Sveriges yta.

Naturen har stor diversitet med mycket rikt flora och fauna. Det finns 278 arter fiskar och 300 av olika fåglar. Det finns både cikador, cederträ och ginseng. Tigrar och leoparder.

Ryska bin

Eftersom "primorskbi" är ett blandrasbi (hybrid) så måste man innan man ger sig på att redovisa vad slags blandning primorskбина är, först vara bekant med

vad slags biraser det finns i Ryssland. Såsom ryssarna själva anger. Se Tabell I och Tabell II

TAB. I

Ras		Grundegenskaper					
rysk benämning	Latin	kroppsfärg	tunglängd i mm	CI	bredden på 3:e tergiten i mm	Honungstäckning	Övervintring
Mellanrysk bi	A.m. Mellifera	mörkgrå	6,0 – 6,4	1,5 – 1,6	4,8 - 5,2	Vit	Bra
Grå kaukasbi	A.m. Caucasica	grå	6,7 – 7,2	1,8 – 2,0	4,4 - 5,0	Blöt	Mindre bra
Gul kaukasbi	A.m. Remipes	gulgrå	6,5 – 6,9	1,8 – 2,0	4,4 - 5,0	Blöt	Mindre bra
Karpatbi	A.m. Carpatica	grå	6,3 – 7,0	2,0 – 2,2	4,4 - 5,1	Vit	Tillfredsställande
Ukrainskt steppbi	A. m. acervorum	grå	6,3 – 6,7	1,6 – 1,8	4,6 – 5,1	Vit	Tillfredsställande

TAB. II

Ras		Andra egenskaper					
rysk benämning	Latin	Uppträdande		vikt i mg			drottningens ägglägningsförmåga per dygn
		vid undersökning av skattlådor	vid undersökning av yngellådor	arbetsbi	icke befruktad drottning	Äggläggande drottning	
Mellanrysk bi	A.m. Mellifera	täcker ramarna	aggressivt	110	190	210	1500-2000
Grå kaukasbi	A.m. Caucasica	sitter kvar på ramarna	fredligt	90	180	200	1100-1500
Gul kaukasbi	A.m. Remipes	sitter kvar på ramarna	fredligt	90	180	200	1100-1700
Karpatbi	A.m. Carpatica	sitter kvar på ramarna	fredligt	110	185	205	1100-1800
Ukrainskt steppbi	A. m. acervorum	sitter kvar på ramarna	oroligt	105	180	200	1100-1800

Enligt Ruttner är A.m. acervorum en övergångstyp mellan mellifera och carnica. Överkurs: Apis mellifera acervorum Scorikov – 1929 har nyligen döpts om (s.k. "nomen novum") till Apis mellifera sossimai Engel.

P. S. Pallas har redan 1773 beskrivit ett gult bi i norra Kaukasus som han kallar för kaukasiskt bi. N. N. Skarov 1893 visade att i Kaukasus finns två olika slags kaukasiska bin. Det gula och det gråa. Det finns tre olika slags populationer (ekotyper) av det gula kaukasiska biet. I Armenien, i Grusien och i Adzerbadjan och norra kaukasus – kuban - (steppområden i Krasnodarsk-, Stavropol- och Rostovområde).

På Krim finns det krimiska biet A.m. taurica och i primorsk området (nära gränsen till

Kina) finns det vild levande *Apis cerana* som ryssarna kallar även för det ussuriska biet eller det indiska biet eller vaxbiet. *Cerana* finns även i Chabarovsk område.

Ryssarna själva använder sällan latinska beteckningar eller hänvisar till dem. Att komma underfund med vad slags bi det handlar om är ibland ganska knepigt och det krävs ett detektivarbete och / eller geografikunskaper. Som att exvis det baschkiriska biet är *A. m. mellifera*. Eller att det ussuriska biet är *A. cerana*. Ett annat exempel är det som i BT beskrivs som "kuban (?) biet". Det handlar inte om ett bi från Kuba. Kuban är ett område öster om älven Don mot älven Volga. Söderut om staden Volgograd. Norra Kaukasus. Namnet kommer från älven Kuban. Där det finns det gula kaukasbiet – *Apis mellifera remipes*. Inte som i BT felaktigt anges – *A. m. macedonica*. I Ryssland finns även både *carnica* och *ligustica*. *Cerana* finns att hitta på "röda listan". Ryssarna kallar arter på denna lista inte för "utrotningshotade arter". Deras benämning är "arter som håller på att försvinna".

Primorskbin?

Det naturliga spridningen av bin i Ryssland stannade vid Uralbergen. Bortom Ural spreds bin av människan med början för 200 år sedan (även om det finns skilda uppfattningar om det). Primorsk man pratar om är ett område i Rysslands fjärran öster som består inte bara av Primorskområde, men även av Chabarovskområde, Amurområde och Talitinskområde. Dit importerades stora antal samhällen (som oftast gick sjövägen). Bara i primorskområde fanns som mest 400 tusen samhällen. Till primorskområde skedde de första importer från centrala ryssland runt 1890.

Det är inte så att det inte skulle finnas bin i dessa områden före denna tid eller att honungen skulle vara en okänd produkt. Föregående passus om import som började för 200 år sedan handlar om storskaliga importer. Redan 1696 står det i ryska Tzarsens "Anbefallning" att man skall börja med biodlingen i Sibirien.

De största volymer man importerade till fjärran öst var det ukrainska bin (*acervorum*). I mindre omfattning centralryska bin (*mellifera*) och ännu mindre antal kaukasiska (både gråa och gula - *caucasica* och *remipes*). Marginellt förekom import av *ligustica* (även från Australien).

Det som vi kallar primorskbin är egentligen det som ryssarna kallar för "**fjärranösterbin**". Det är en naturligt hybrid som uppstod genom naturligt korsning mellan de bin som importerades till dessa områden. Ryssarna själva betecknar dem som "primitiva bin". Det är bin som visar mycket stort heterogenitet. Det handlar inte om ett enhetligt och stabiliserat bi. Till utseende liknar de för det mesta centralryska bin men det förekommer ofta en gul rand på de två, tre första tergiter. Tunglängd 6,1-6,8mm. Arbetsbi väger runt 105 mg. Icke befruktad drottning 180 och äggläggande 230 mg. Honungförseglingen visar stor variabilitet mellan vitt (torrt) och mörk (vått).

Ryssarna själva skriver att dessa bin har en stor potential och borde användas för att selektera fram produktiva bin med hög kvalitet. Man har länge övervägt att ge dessa bin någon slag "officiellt status", men än så länge beskrivs de som "fjärranösterbin" och klassas som "primitiva bin".

Primorskbinas problem

För att man skall kunna bilda sig en uppfattning hur bra dessa bin klarar varroa (och sig själva), lite statistik om hur situationen ser ut :

**Det totala antalet bisamhällen i Primorsk området : år 1992 - 334,5 tusen
år 1998 - 106,3 tusen
år 1999 - 66,4 tusen**

Som har sagts ovan så som mest har det funnits över 400 tusen bisamhällen i Primorsk område.

I en annan rysk artikel där Primorsk område beskrivs som inkörsporten för varroa in i Ryssland (första varroa förekomsten hos mellifera bin i en bigård i primorsk upptäcktes 1964 enligt ryska källor, inte 1940 som det står i BT) och hur det gick till rekommenderas följande medel mot varroa: Amicid, Amitraz, Apifit, Apistan, Arachnol, Fenotiazin, Folbex, Folbex VA, Fumisan, Varrofen, Varrool, Varroton, Varroxan och Vinin (det kan man knappast kalla "viss form av behandling har förekommit sedan 60-talet" som man skriver i BT). **Man kan fråga sig om "primorskbin" skulle klara varroan så bra som man beskriver i BT, varför behöver man ALLA dessa medel?**

Ryssarna säger själva att varroa är inte något större problem för att man har lärt sig att hantera varroa under de drygt 30 år de haft varroa med de kemiska medel som finns till förfogande och det finns ett team av 30 specialister till biodlarnas förfogande som hjälper dem att välja rätt bekämpning. Man uppskattar att varroa har dödat cirka en million bisamhällen under tiden den funnits i primorsk.

Det som för närvarande decimerar bibeståndet (**utöver varroa**) är kalkyngel som man har för närvarande mycket stora problem med.

\vov

P.S. Det omtalade område i ryssland heter Primorsk och inte Primorski. Därmed biet måste kallas för primorskbi och inte primorskibi som man gör i BT! Inte ens namnet har man fått rätt...

P.P.S. Stoppar man antal samhällen i Primorsk (se den röda rutan) i Excel så dessa tre årsuppgifter bildar en rak nedstigande kurva. Undersök själv när den teoretiska sammanbrottet (utan vidtagna åtgärder) skulle kunna inträffa.